

ת"פ 17942/01/16 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 17942-01-16 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני כבוד השופט ארנון איתן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד
פלוני

הנאשם

גזר דין

רקע והליכים קודמים:

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טעון בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, עפ"י סעיף 275 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"). הצדדים לא הגבילו עצמם בטיעונים לעונש והוסכם שהנאשם יופנה לשירות המבחן לצורך בחינת שאלת הרשעתו.
2. עפ"י המתואר בכתב האישום ביום 4.4.15 עבר הנאשם ברכבו בסמוך לשוטרים שביצעו פעילות אכיפה משטרתית. השוטרים הורו לנאשם לעצור את רכבו ולהזדהות וזה השיב כי אינו זוכר את מס' תעודת הזהות שלו או את תאריך לידתו. לאחר מכן מסר הנאשם לשוטרים פרטים שגויים - שמו של אחיו ומספר תעודת הזהות, בטענה שאלו פרטיו. השוטרים לא שוכנעו ונסעו יחד עם הנאשם לביתו אז התברר שמו האמיתי של הנאשם והוא מסר לשוטרים את תעודת הזהות שלו, שהייתה בכיסו.
3. ההליך התארך באופן בלתי סביר יחסית וזאת עקב היסטוריה של אי התייצבות מצד הנאשם, הן לדיוני בית המשפט והן לפגישות שנקבעו לו בשירות המבחן.

תסקיר שירות המבחן

4. לאחר מספר דחיות שנבעו מאי התייצבות של הנאשם בשירות המבחן הוגש ביום 6.9.20 תסקיר שירות המבחן אביא מתוכנו בתמצית.
5. עפ"י המתואר בתסקיר שירות המבחן, במקביל להליך זה מתנהלים כנגד הנאשם הליכים נוספים בבית המשפט לתעבורה. במסגרת הליכים אלו הורשע הנאשם בפניי בעבירה של נהיגה בזמן פסילה, והדיון קבוע לשמיעת פרשת העונש.
6. הנאשם כבן 48, נשוי ואב לארבעה ילדים ולומד כאברך בישיבה.

7. הנאשם לא שיתף פעולה עם שירות המבחן. הוא תואר כסובל מבעיות אישיות ונחוזה כחרדתי וחשדן.
8. הנאשם קיבל אחריות על העבירה בגינה הורשע וחש בושה בגין מעשיו. הוא ציין שסירב למסור לשוטרים את פרטים משום שחש בלבול, חוסר אונים ובושה. הנאשם התקשה לבחון את מעשיו באותו מועד.
9. הנאשם הביע בפני שירות המבחן את רצונו לסיים את ההליך ללא הרשעה, וזאת לטענתו בשל חשש כי במידה ויורשע בדין ימנע בעדו להגשים את רצונו בהשלמת לימודי דיינות. עם זאת, הנאשם לא הציג מסמכים שיוכיחו כי הוא אכן משתתף בלימודים אלו.
10. נוכח התרשמות שירות המבחן מהתמודדות נפשית ממנה סובל הנאשם הוצע לנאשם ליטול חלק בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן אך הוא סירב להצעה מפאת חששו שהדבר ייפגע במשפחתו.
11. שירות המבחן ציין כי אין באפשרותו להתייחס לשאלת הרשעתו של הנאשם, כפי שהתבקש, זאת בשל סירובו ליטול חלק בהליך טיפולי/ שיקומי, ועל כן ביקש שירות המבחן לסיים את ההליך ללא מעורבותו.

טענות הצדדים

12. המאשימה ציינה בטיעוניה לעונש כי המדובר באירוע שאינו רגעי, אלא אירוע מתמשך אשר במהלכו יכול היה הנאשם לחזור בו בכל שלב ולהזדהות בפני השוטרים בשמו, אך הנאשם בחר למסור מידע כוזב. בהתייחס לערכים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירה ציינה, כי במעשיו פגע הנאשם בכבודם של השוטרים וביכולתם למלא את תפקידם נאמנה.
13. המאשימה הפנתה לרע"פ 6838 עידן דמתי נ' מדינת ישראל (19.11.14), מקרה בו ניסה הנאשם להימלט מפני השוטרים עת ביקשו ממנו להזדהות. בית המשפט העליון אישר את גזר דינו של בית משפט המחוזי אשר החמיר בעונש שנגזר על הנאשם בבית המשפט השלום מ-200 שעות של"צ לכדי 6 חודשי עבודות שירות, בציינו כי נוכח חומרת העבירות יש לממש את התנאי שהוטל על הנאשם ולגזור עליו 3 חודשי מאסר נוספים שירוצו במצטבר.
14. המאשימה ציינה כי יש להעמיד את מתחם הענישה ההולם בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצה על דרך עבודות שירות ועד ל-8 חודשי מאסר בפועל.
15. הוסף, כי חרף ההזדמנויות רבות שניתנו לנאשם, הוא סירב לשיתף פעולה עם שירות המבחן ועל כן לא ניתן להיעתר לבקשתו לביטול ההרשעה. בנוסף ציינה המאשימה, כי סוג העבירה אינו מאפשר לוותר על ההרשעה, וכן - לא הוכח שייגרם לנאשם נזק קונקרטי מהרשעתו.
16. נוכח כל אלו, ביקשה האשימה להטיל על הנאשם עונש עבודות שירות לתקופה קצרה, מאסר על תנאי וקנס בסך 1,500 ₪.

17. ההגנה ציינה כי העבירה נשוא הליך זה הינה משנת 2015 וכי התיק לא טופל במשך מספר שנים. הסנגור ציין, כי לא נטען כלפי הנאשם כי לא היה ברשותו רישיון תקף באותו מועד, ועל כן לא ברורות נסיבות ביצוע העבירה, למעט הנחה סבירה בנסיבות העניין כי היא נבעה ממצבו הנפשי של הנאשם. הסנגור הציג אישור פסיכיאטרי לפיו הנאשם סובל מחרדה חברתית והפרעה כפייתית והוא נוטל תרופות. עוד ציין, כי המדובר בנאשם כבן 48, נעדר עבר פלילי, אשר חולם להתמנות כדיין, חלום אשר לא יהיה באפשרותו לממש ככל ויורשע בדיון.

18. הסנגור הוסיף, כי בנסיבות המקרה לא נגרם נזק קונקרטי ממעשיו של הנאשם, וניתן היה להתייחס לאירוע במסגרת עבירת תעבורה עפ"י סעיף 62(4) לפקודת התעבורה, אשר העונש הקבוע לצדה מצומצם ואינו מכתים את הנאשם בהרשעה פלילית. ההגנה הצרה על אופן הגשת האישום- בעבירה של הפרעת לשוטר. בעניין זה הפנה הסנגור לתיק מספר 23456-07-17 במסגרתו הועלתה טענת של סעד מן הצדק בגין אירוע דומה, ובית המשפט קבע בהחלטתו כי לא היה מקום להגיש אישום בגין עבירת של הפרעה לשוטר אלא מסירת מידע כוזב בהתאם לפקודת התעבורה. עוד הפנה הסנגור לתיק מספר 4026-03-18 וכן ת"פ 577-12-15, אשר הסתיימו בענישה מקילה וביטול ההרשעה. לטענת הסנגור, המדובר באכיפה מפלה ביחס לנאשמים שונים בגין אירועים דומים שיוחסו להם.

19. בסיום מסר הנאשם כי הוא סובל מהיסטוריה ארוכה של הפרעות נפשיות המשפיעות על מערכות חיו. לטענתו, כאשר נתקל בשוטרים הוא חש חרדה רבה וביקש להזדהות בפניהם בפרטיות. הנאשם שב וביקש כי ההליך יסתיים בביטול ההרשעה.

דיון והכרעה

20. תחילה ראיתי לציין כי תיק מספר 23456-07-14 **משטרת ישראל תביעות - שלוחת רמלה נ' יעקב יודלביץ** (16.9.15), אליו הפנתה ההגנה בטיעוניה, אינו דומה למקרה שבפנינו. באותו מקרה המדובר היה במספר עבירות תעבורה שיוחסו לנאשם אליהן נלוותה גם עבירת ההתחזות/ ההפרעה, שלא כבענייננו, בה העבירה היחידה העומדת בבסיס האישום, הינה הפרעה לשוטר. ואכן, מרבית פס"ד אליהם הפנה בית המשפט באותו מקרה עסקו במקרים בהם נעברו עבירות תעבורה נוספות. בנוסף, המאשימה הסכימה למחוק במסגרת הסדר הטעון, את עבירת ההתחזות. נוסף על כך, המדובר בהחלטות שאין מהוות תקדים מחייב, ואף במסגרת אותה החלטה ציין בית המשפט בפסק דינו, כי יש ומוגשים כתבי אישום דומים לבית משפט זה ואלה נדונות ללא ששאלת הסמכות מועלית. מטעמים אלו, לא ראיתי לקבל את הטענה בדבר סעד מן הצדק בגין אכיפה בררנית.

21. כעת אפנה לבחון את מתחם הענישה ההולם ולאחר מכן אדון בסוגיית אי ההרשעה.

22. בסעיף 40 ב' לחוק העונשין נקבע שהעיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

23. במעשיו פגע הנאשם בערכים המוגנים של שמירה על הסדר הציבורי, שלטון החוק ורשויות אכיפת
עמוד 3

החוק, ובעבודתה התקינה של המשטרה.

24. עיון בפסיקה מלמד כי מתחם הענישה ההולם בעבירות דומות של הפרעה לשוטרי במילוי תפקידו, כאשר עבירה זו עומדת לבדה, הינו החל ממאסר מותנה והתחייבות ועד לתקופת מאסר קצרה. ראו: רע"פ 5023/18 **עוקבה בדיר נ' מדינת ישראל** (28.06.18); רע"פ 5561/19 **כאמלה נקלה נ' מדינת ישראל** (29.08.19).

עם זאת, כאשר מתלוות לעבירה זו עבירות נוספות, המסכנות את עבודת השוטרים, אזי מוטלים עונשי מאסר משמעותיים יותר. כך לדוגמה: רע"פ 7869/19 **נאטי נ' מדינת ישראל** (23.12.19).

25. בעת קביעת מתחם הענישה ההולם יש להתחשב בשיקולים שיש בהם להשפיע על קביעת מתחם העונש, כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין, ביניהם: התכנון שקדם לביצוע העבירה; חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה; הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה; הנזק שנגרם מביצוע העבירה; הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה; יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו.

26. במקרה שבפני אין חולק כי לא נגרם נזק ממשי מביצוע העבירה וכי מידת הבנתו את מעשיו, בין היתר על סמך המסמכים הרפואיים שהוגשו לעיוני, אינה גבוהה עקב מצבו הנפשי. נוכח זאת, סבורני כי יש להעמיד את עונשו של הנאשם בתחום הנמוך יחסית של מתחם הענישה- ממאסר מותנה ועד לתקופת מאסר קצרה למשך חודשים ספורים לצד ענישה נלווית.

קביעת עונשו של הנאשם בתוך מתחם הענישה וסוגיית אי ההרשעה

27. סוגיית אי ההרשעה מעוגנת בסעיף 192א לחסד"פ, בסעיף 71א(ב) לחוק העונשין ובסעיף 1(2) לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, אשר בכולם הוסמך בית המשפט ליתן צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, תוך הימנעות מהרשעה.

28. בע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל פ"ד**, נב(3) 337 (21.8.97) (להלן: "**פס"ד כתב**") נקבע כי משהוכח ביצועה של עבירה, יש להרשיע את הנאשם, זולת מקרים יוצאי דופן בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה (ראו: סעיף 6 לפסק דינה של כב' השופטת דורנר).

29. עוד נקבע בפסה"ד כי מטרת השימוש בסעיף זה לחוק היא שיקומית, והיא תובא במכלול השיקולים לפטור את הנאשם מהרשעה. בפסה"ד נקבע כי ייעשה שימוש בכלי זה כאשר יתקיימו שני תנאים אלו במצטבר:

א. הרשעה תוביל לפגיעה חמורה בשיקום הנאשם.

ב. סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים שפורטו בפסה"ד.

30. הרציונל העומד בבסיס הוראות סעיף 71א לחוק הוא חינוכי בעיקרו: השירות לציבור יקנה לעבריין ערכי עבודה ומוסר, ולפיכך בעל פוטנציאל לשקמו (הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים, דין וחשבון, אוגוסט 2015). בחוק לא הוגבל שיקול דעתו של ביהמ"ש בנוגע ליישום הסעיף, והסעיף מאפשר לבית המשפט לפעול על פיו אף ללא הרשעת הנאשם תחילה (השוו בעניין זה להצעת החוק, בה הוצע להגביל את אפשרות זו לעבירות קלות בלבד).

31. עם זאת, בפסיקה מאוחרת נקבע שאי הרשעתו של נאשם, שאשמתו הוכחה, היא חריג לכלל שכן יש בה ממד של פגיעה בעקרון השוויון בפני הדין. לפיכך נקבע שבתי המשפט מצווים לעשות שימוש מושכל וזהיר בסמכות שניתנה להם על פי סעיף 71א(ב) לחוק העונשין ולהימנע מהרשעת נאשם רק במקרים חריגים בהם מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, וזאת בכדי למנוע פגיעה מהותית בעקרון השוויון בפני החוק ובשיקולי ענישה אחרים.

ראו בהרחבה: ע"פ 1082/06 מיכאל שוראקי נ' מדינת ישראל (20.6.06); וכן השוו אודות השימוש החריג בסעיף אי ההרשעה: רע"פ 1666/05 יאיר סטבסקי נ' מדינת ישראל (24.03.05); ע"פ 1042/03 מצרפס שותפות מוגבלת בע"מ (1974) נ' מדינת ישראל, נח(1) 721 (2003).

32. בע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד(3), 685, (17.8.00) נקבע כי: "משמתבקש בית המשפט לשקול אימתי יחיל את הכלל המדבר בחובת הרשעה ומתי יחיל את החריג בדבר הימנעות מהרשעה, נדרש איזון שיקולים המעמיד את האינטרס הציבורי אל מול נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם... במאזן השיקולים האמור גובר בדרך כלל השיקול הציבורי ורק נסיבות מיוחדות, חריגות ויוצאות דופן ביותר תצדקנה סטייה מחובת מיצוי הדין בדרך הרשעת העבירין, וזאת, לרוב, כאשר עלול להיווצר יחס בלתי סביר בין הנזק הצפוי מההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה והנזק הצפוי לעבריין מההרשעה".

33. בספרו על סדר הדין בפלילים (חלק שני, תשס"ג, 1105) ציין המלומד קדמי כי "בנסיבות נדירות ביותר, כאשר יש בעצם ההרשעה משום תגובה חריפה באורח קיצוני למעשה העבירה מחד גיסא, ובנסיבות העניין אין מקום לענישה אלא להעמידה במבחן. נסיבות נדירות כאלה נוצרות בדרך כלל על רקע נסיבות אישיות - כגון: גיל, מצב בריאות, מוצא משפחתי - כאשר ההרשעה כמוה כ'מכת מוות' לנאשם".

34. עוד נקבע בפסיקה שאחד השיקולים המהותיים שייטו את הכף לטובת אי הרשעה הינו כאשר בית המשפט משתכנע שהנאשם הפנים את חומרת מעשיו והביע חרטה לגביהם (ראו: ת"פ 40200/99 מדינת ישראל נ' שלמה איזנברג (10.02.04)).

35. במקרה שלפני איני סבור כי קיימים טעמים המצדיקים לפטור את הנאשם מהרשעה. הנאשם לא הוכיח בכל צורה שהיא כי תיגרם לו פגיעה כלשהי מהרשעתו. בנוסף, הנאשם סירב לקחת חלק בטיפול במסגרת שרות המבחן- טיפול אשר יכול היה לסייע לו במניעת הישנותן של עבירות מצדו. מן העבר השני

אין להתעלם ממצבו הנפשי של הנאשם. לכך, השלכה על נסיבות ביצוע העבירה בה הורשע ויש להניח כי מצבו זה השפיע על דרך התנהגותו בעת האירוע. במסגרת שיקוליי הבאתי בחשבון הן את העובדה כי הנאשם נעדר עבר פלילי, וכן את חלוף הזמן (5.5 שנים מעת האירוע), אם כי הדבר נעוץ ברובו בהעדר התייצבות מצד הנאשם לדיונים וכן העדר שיתוף פעולה עם שרות המבחן.

36. באיזון בין השיקולים השונים ראיתי לקבוע את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה ולהטיל עליו את העונשים הבאים:

א. מאסר למשך 3 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים שלא יורשע בעבירה שבכתב האישום המתוקן.

ב. התחייבות בסך 3,000 ₪ שלא לעבור את העבירה שבכתב האישום המתוקן וזאת למשך שנתיים מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ח חשוון תשפ"א, 05 נובמבר 2020, בנוכחות המאשימה הנאשם ובא כוחו.